

MODULE 3

LINES - COMPOSITIE

[My Lights & Lines Photography](#)

Oefening: schrap wat niet past - medium shot/close-up kikkerperspectief/ooghoogte

INHOUD MODULE 3

Regel van 3
Perspectief
Soorten shots
Leidende lijnen
Do's & Don'ts
Toepassingen
Opdrachten

LINES!

Door Hannah Vanderwaeren

De derde module al - en wat ben ik blij dat je er weer bij bent!

Vandaag duiken we dieper in de 'Lines' oftewel de compositie van je beeld. Het is de tweede pijler van drie die de basis vormen van elk beeld.

Een compositie samenstellen draait om lijnen. De 4 lijnen van je kader, maar ook de manier waarop de lijnen in je foto zich bewegen en zich verhouden tegenover elkaar.

We doorlopen een aantal manieren om je compositie samen te stellen en een interessant beeld op te bouwen. En nu ga ik een open deur instampen: de compositie kan je beeld maken of kraken!

REGEL VAN DRIE

Wanneer je een foto maakt, is de kans groot dat je je onderwerp mooi in het midden plaatst, want ja... dat lijkt vrij logisch. Van nature uit zoeken we naar symmetrie, want dat vinden we het mooist. Ergens is dat ook wel zo. Een perfect symmetrische foto kan heel interessant zijn om naar te kijken. Het spreekt ons aan. Maar slechts weinig onderwerpen lenen zich om perfect symmetrisch te fotograferen.

Dus guess what?? In veel gevallen plaats je je model liever niét in het midden van het beeld.

Waar dan wel? De regel van drie. Ons brein vindt een foto vaak interessanter wanneer het onderwerp zich situeert op 1/3 van de foto. Een derde van links, van rechts, van boven, van onder... kan allemaal. Het brengt een beeld tot leven, laat je ogen doorheen het hele beeld bewegen.

Toegegeven, je hoeft niet altijd het hele onderwerp op 1/3 van de rand te plaatsen. Wanneer je een beeld in gedachten hebt waarin het onderwerp pal in het midden staat, kan je erop letten dat de ogen net op die 1/3 lijn vallen. Je zal zien: ook dit werkt! Probeer die 1/3 regel goed te begrijpen en in elk beeld te ontdekken.

PERSPECTIEF

Perspectief. Ik zocht naar de juiste woorden om dit begrip uit te leggen, maar vind dat eigenlijk best moeilijk. Dus haalde ik de Van Dale erbij. Volgens dit heilig boek is dit de betekenis van 'perspectief': 'de kunst om voorwerpen af te beelden op een plat vlak, zoals ze door het oog van de kijker worden waargenomen'.

Toch dekt deze omschrijving het woord niet helemaal volgens mij. Met perspectief bedoel ik ook de manier waarom je die voorwerpen en die ruimte dan afbeeldt op een plat vlak. We kennen allemaal wel de foto's die vanuit een laag standpunt genomen worden en waarom je plots een gigantische dubbele kin krijgt. Of het bekende 'selfieperspectief' waarbij je je camera net iets hoger houdt en wat flatterender wordt afgebeeld. Wel dat is voor mij perspectief!

De standaardcamera van een smartphone is een 'groothoekcamera'. Dit betekent dat wanneer je een foto maakt, er een zeer groot deel van wat je ziet ook afgebeeld wordt. Deze groothoek is redelijk 'allround', maar hij heeft ook een paar belangrijke implicaties. Zo zal je merken dat een voorwerp dat dicht bij de camera staat groot afgebeeld wordt en alles wat verder staat kleiner afgebeeld wordt. Dat is natuurlijk een normaal gegeven, maar een groothoekcamera vergroot dit effect uit. Probeer maar eens een foto van jezelf te maken terwijl je dicht bij de lens komt. Je zal zien dat je plots een hele grote neus krijgt ;)

"The art of photography is all about directing the attention of the viewer."

- Steven Pinker

VOORBEELD

In dit beeld wil ik dat men eerst naar het koppel kijkt: zij staan op 1/3 van rechts.

Wanneer ons brein deze informatie verwerkt heeft, worden onze ogen afgeleid naar de richting waar het onderwerp ons naartoe brengt. In dit geval naar links, waar ze naartoe wandelen.

"Hmm, daar is precies iets te zien", denkt ons brein. En we kijken verder.

Dan wordt onze aandacht getrokken door de reflectie in het water en achterin de foto zien we de zon ondergaan. Het houten paadje helpt ons ook om als het ware 'doorheen de foto te wandelen'.

Een persoon in het midden van het beeld zet je vast, laat je niet meer verder kijken. Een persoon op 1/3 maakt dat we zoeken naar meer informatie in dat beeld.

Oefening: welk soort shot is dit?

Enkele mogelijke standpunten die zorgen voor een ander perspectief en wanneer ze wel of niet te gebruiken:

Vogelperspectief: Je fotografeert van bovenaf. Je kan denken aan dronebeelden waarbij je loodrecht op de grond fotografeert, maar ook het bekende 'selfieperspectief' is eigenlijk vogelperspectief. Je voorhoofd en ogen worden uitvergroot, de rest van je lichaam wordt kleiner afgebeeld. Dit ervaren we vaak als meer flatterend.

Kikkerperspectief: je fotografeert van beneden af. Bij landschappen wordt dit wel vaker gebruikt omdat je meer diepte krijgt in het landschap op die manier. Bij portretten wordt dit minder gedaan. Al zijn er uiteraard uitzonderingen. Je fotografeert ook van onder uit om iets of iemand groter te laten lijken, om af te leiden van een drukke achtergrond (en op die manier dus meer lucht of bomen als achtergrond te krijgen) of om bijvoorbeeld een 'vliegende' baby of springende kleuter hoger te laten lijken!

Fotograferen op ooghoogte: Je probeert loodrecht op je onderwerp en op ooghoogte te fotograferen. Dit gebruik je best voor het fotograferen van mensen en gebouwen. Enkel op die manier 'klopt' je perspectief. Fotografeer je van beneden of van bovenaf, dan vervormt het perspectief. Je zal dit merken aan vervormingen in grootte (bv. groot hoofd, klein lichaam, grote stenen op de grond, hoge grassprietjes,...), maar ook vervormingen van lijnen (bv. een hoog gebouw waarvan de zijkanten schuin naar boven lopen). Toch is het zeker niet 'fout' om die vervorming te fotograferen. Het kan hele leuke creatieve effectjes geven!

SOORTEN SHOTS

Het opbouwen van een compositie zorgt er niet alleen voor dat een beeld mooier of interessanter wordt om naar te kijken. Het draagt ook bij aan het verhaal dat je vertelt met foto's, aan de beeldtaal.

Ik geef je graag een fijne leidraad mee om een verhaal op te bouwen aan de hand van verschillende beelden. Het is een kader dat gebruikt wordt in de filmwereld om de kijker mee te nemen in het verhaal door gebruik te maken van verschillende soorten shots.

Long Shot: Dit is vaak een startshot. Een foto van de omgeving, de plaats waar het verhaal zich afspeelt. Denk aan het huis van Samson & Gert dat telkens bij het begin van elke aflevering getoond wordt. Of aan een ruim beeld van een bos, speeltuin, zaal met feesttafels,...

Medium Shot: We gaan een stapje dichterbij en zien een klein deel uit dat Long Shot waarin het onderwerp al zichtbaar is. Bv. De draaimolen in de speeltuin waar je zoontje juist op stapt, de woonkamer van Samson & Gert waar de personages TV aan het kijken zijn,...

Close Shot: We gaan weer wat dichterbij en focussen nu echt op het onderwerp. Er is misschien een dialoog aan de gang, of het personage doet iets. Bv. onze kleuter klimt het klimrek op, we zoomen in op Gert die de krant aan het lezen is,... Er staat niet veel omgeving meer op beeld.

Close-up: Nog een stukje dichterbij focussen we op een handeling, een detail,... Bv. Het handje op het klimrek, de hand van Gert die de bladzijde van de krant omslaat, de verstrengelde handen van een koppel,...

VOORBEELD SHOTS

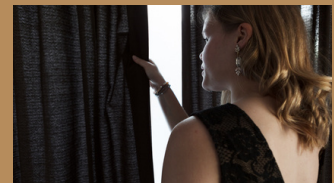
Close

Long

Close

Medium

Close

Close

Close-up

Close

Close

LEIDENDE LIJNEN

Leidende lijnen helpen om je 2D foto een 3D look te geven. Ze geven diepte aan je beeld en leiden je als het ware door het beeld.

In landschappen kan je op zoek gaan naar weggetjes, brugjes, rijen bomen, rivieren en andere lijnen. Je plaatst ze dan zo op de foto dat ze je naar een ander deel in het beeld leiden. Een weggetje leidt je bijvoorbeeld naar achterin het beeld of naar een ander element in de foto. Op die manier creëer je dynamiek.

De rand van de rotsen vormt een lijn die je naar achter in het beeld voert. Ze eindigt op 1/3 van het beeld. Daar vind je meteen ook een nieuw element: twee mensen die naar de zee kijken.

DO'S & DON'TS

Do's

- Als je je model op 1/3 van de foto plaatst, heb je vaak nog wat ruimte links of rechts. Zorg ervoor dat de houding of de blik van de persoon gericht is naar die open ruimte. Het geeft de kijker de boodschap om ook die richting uit te gaan kijken. En ze zullen meer ontdekken in je foto. Onbewust blijkt deze foto interessanter te zijn.
- Het hoeft niet altijd een persoon te zijn die op een derde in de foto afgebeeld staat. Het kan ook een close-up zijn van een hand of een bloem, een auto, een boom, een dier,...
- Fotografeer je kinderen? Ga dan op hun hoogte zitten. Je zal veel mooiere foto's maken wanneer je de wereld vanop hun hoogte fotografeert én wanneer je ook hen op ooghoogte fotografeert.
- Wil je schattige foto's van je peuter? Laat hem/haar neerzitten op de grond en ga erboven rechtstaan. Laat ze naar de lens kijken (door iets te geven of hen iets aan jou te laten geven bv.) en fotografeer vanuit vogelperspectief. Hier werkt dit perspectief dan wel weer goed.
- Kinderen op de trampoline? Gebruik kikkerperspectief om van bovenaf te fotograferen
- 'Helikoptertje' spelen met je baby? Vlieg hem/haar door de lucht en fotografeer vanuit kikkerperspectief. Je baby lijkt hoger te 'vliegen'.
- Wil je een landschapsfoto maken van een bos? Probeer eens kikkerperspectief om de 'grootsheid' van het bos in de verf te zetten.
- Een professioneel portret maken? Maak de foto op ooghoogte.

Don'ts

- Een portret maken vanuit kikkerperspectief geeft vaak geen flatterend beeld.
- Spelende kinderen fotograferen? Doe dit niet vanuit je eigen standpunt (rechtstaand als volwassene). De kijker krijgt niet het gevoel dat hij betrokken wordt bij wat er gebeurt.
- Ga met je camera niet te dicht op je onderwerp staan. Het zorgt voor vreemde vervormingen in het gezicht (bv. grote neus, gezicht niet in proportie,...)

TOEPASSINGEN

Voor- en achtergrond.

Hoe zorgt je voor een wazige achtergrond (=bokeh)?
Fotografeer je een onderwerp tegen een achtergrond? Zorg dan dat er genoeg afstand is tussenbeide. Op die manier wordt de achtergrond mooi onscherp en wordt de aandacht veel meer naar je onderwerp getrokken. Fotograferen in de 'portret'-stand kan je helpen om dit effect te verkrijgen.

OPDRACHTEN

Kies een onderwerp en maak een foto waarbij het onderwerp in het midden geplaatst wordt en één waarbij het onderwerp op 1/3 geplaatst is. Wat valt je op? Vind je 1/3 altijd beter? Of pakt symmetrie soms beter uit?

.....
.....
.....
.....

Doe hetzelfde met het perspectief: maak eens een foto van hetzelfde onderwerp vanuit vogelperspectief kikkerperspectief ooghoogte
Wat valt je op?

.....
.....
.....
.....

Maak een klein verhaaltje met minimum 4 beelden waarbij je de verschillende soorten shots gebruikt.

